

§§ 34-35

1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις

1.1. Ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ανάπτυξης και σύντομης απάντησης)

1. Τι είναι εύκολο και τι δύσκολο για τον Δημοσθένη ως ομιλητή;
2. Τι πρέπει να έχουν υπόψη τους οι Αθηναίοι, κατά τον Δημοσθένη, προκειμένου να λάβουν ορθές αποφάσεις;
3. Ποια σημασία πιστεύει ο Δημοσθένης πως πρέπει να έχει για τους Αθηναίους το γεγονός ότι οι πρόγονοί τους ανήγειραν τρόπαια;
4. Πώς κρίνετε την άποψη του Δημοσθένη ότι οι πολίτες πρέπει να μιμούνται τις αρετές των προγόνων τους (ως άποψη με γενικότερο κύρος); Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
5. Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο στόχος του Δημοσθένη στον επίλογο του λόγου του; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

1.2. Συνδυασμός ερωτήσεων σύντομης απάντησης και ελεύθερης ανάπτυξης

1. *χαίρετ' ἀκούοντες ... τοὺς προγόνους ὑμῶν*: Είναι δικαιολογημένη η χαρά των Αθηναίων όταν επαινούνται οι πράξεις των προγόνων τους; Γιατί, κατά τη γνώμη σας¹⁴;
2. Η άποψη του Δημοσθένη ότι το ένδοξο παρελθόν μιας πόλης πρέπει να επηρεάζει τους νεότερους, έχει αξία και στη σύγχρονη εποχή; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
3. Ποιο, κατά τη γνώμη σας, είναι σπουδαιότερο στην πολιτική: α) το να κατηγορεί κάποιος αυτούς που διαπράττουν σφάλματα και παρανομούν ή β) το να συμβάλει στη βελτίωση των πραγμάτων; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

¹⁴ Βλ. Παράρτημα, κείμενο από τη βιβλιογραφία, αριθ. 6.

1.3. Ασκήσεις αντικειμενικού τύπου

Να συνδέσετε σωστά τους αριθμούς της στήλης Α με τα γράμματα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν¹⁵.

A	B
1. χαλεπόν εύρεϊν - ἔργον εύρεϊν	α. υπερβατό
2. ὁποίων λόγων - πράξεως ποίας	β. λιτότητα
3. ἐπαινή ... καὶ διεξίη ... καὶ λέγη	γ. επανάληψη
4. οὐκ ὀρθῶς	δ. χιαστό
5. τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀρετὰς	ε. μετωνυμία
	στ. πλεονασμός
	ζ. πολυσύνδετο

1.4. Συνδυασμός ερωτήσεων αντικειμενικού τύπου και ελεύθερης ανάπτυξης

1. Α. Να σημειώσετε Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο αν το περιεχόμενο των παρακάτω ὁρων είναι σωστό ή εσφαλμένο:

Το ύφος του Δημοσθένη στον επίλογο είναι:

	Σωστό	Λάθος
α) σοβαρό.	☐	☐
β) απαισιόδοξο.	☐	☐
γ) προτρεπτικό.	☐	☐
δ) ειρωνικό.	☐	☐
ε) προσεκτικά επικριτικό.	☐	☐
στ) προκλητικό.	☐	☐
ζ) σεμνό.	☐	☐

Β. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας σε μια ορθή απάντηση.

¹⁵ 1γ, 2δ, 3ζ, 4β, 5α.

2. Λεξιλογικές - Σημασιολογικές ασκήσεις

1. Να γράψετε τα αντώνυμα των παρακάτω λέξεων στην αρχαία ή στη νέα ελληνική: *χαλεπόν, βέλτιον, έπαινώ, άξια, χαιρω, εύρισκω*.
2. Να βρείτε λέξεις από το κείμενο (μία για κάθε περίπτωση) που είναι συγγενείς ετυμολογικά με τις εξής: *κατάσχεση, κατάθεση, εισιτήριο, ρωμαλέος, διαίρεση, κατάπληξη, απουσία, ασύμφορο, αμίμητος*.
3. *έπιπλήττω*: Να γράψετε στη νέα ελληνική τέσσερις λέξεις ομόρριζες του β' συνθετικού του ρήματος (απλού ή σύνθετου με πρόθεση) και να γράψετε μία φράση ή πρόταση (στη νέα ελληνική) για κάθε περίπτωση¹⁶.
4. Να συμπληρώσετε τα κενά στις ακόλουθες προτάσεις με λέξεις παράγωγες (απλές ή σύνθετες) του «*πράττω*» ώστε να ολοκληρώνεται το νόημά τους¹⁷:
 - Στη γενική συνέλευση ο πρόεδρος αναφέρθηκε στα του συλλόγου κατά τη χρονιά που πέρασε.
 - Ο γραμματέας συνέταξε τα της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου.
 - Η κακή πορεία της επιχείρησης οφείλεται στην του και στην έλλειψη κάθε πρωτοβουλίας εκ μέρους του.
 - Η εξάσκηση θα τη βοηθήσει να αξιοποιήσει με τον καλύτερο τρόπο τις γνώσεις της.
 - Δεν μπορεί να τα καταφέρει πολύ αποτελεσματικά στις δουλειές του γιατί είναι, ασχολείται με πολλά πράγματα συγχρόνως.

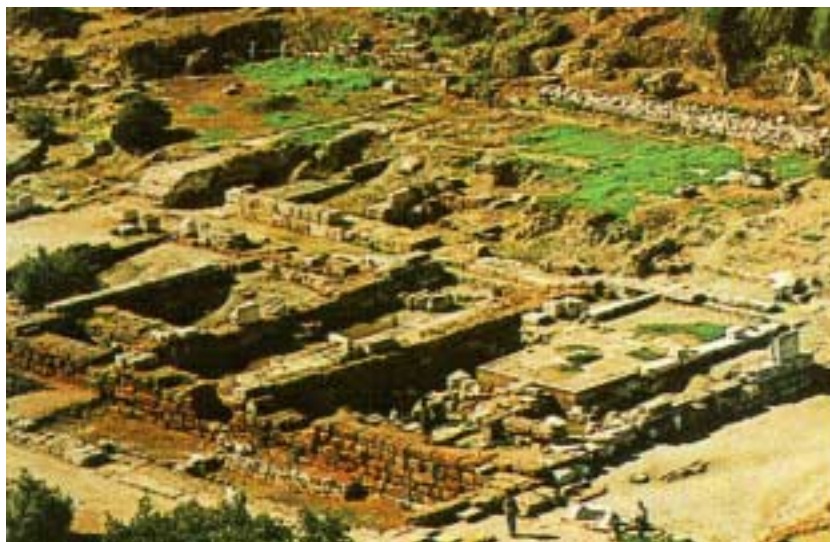
¹⁶ Μπορεί π.χ. να χρησιμοποιηθούν κάποιες από τις λέξεις: *πλήγμα, πληγή, πλήξη, πληκτικός, έκπληξη, εκπληκτικός, έπιπληξη, κατάπληξη, καταπληκτικός, διαπληκτισμός κ.ά.*

¹⁷ Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν από τις ακόλουθες λέξεις κάνοντας τις απαραίτητες γραμματικές μεταβολές: *απραματοποίητος, άπρακτος, απραξία, πεπραγμένα, πρακτικά, πολυπράγμων, πραγματογνώμονας, πρακτική, έμπρακτος/πραγματικός.*

- Έδειξε ενδιαφέρον για την καλή λειτουργία του καινούργιου σχολείου της περιοχής της και δεν αρκέστηκε σε απλές υποδείξεις.
- Επέστρεψε χωρίς να πετύχει κανένα από τους στόχους της αποστολής του.
- Τα όνειρά του έμειναν γιατί δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να σπουδάσει.
- Θα έρθει κάποιος να εξετάσει τα αίτια του ατυχήματος.

3. Παραδείγματα εργασιών για το σπίτι

1. Αφού βρείτε σχετικές πληροφορίες, να αναφέρετε μερικά ιστορικά γεγονότα και πολιτιστικά επιτεύγματα, που έκαναν τους Αθηναίους υπερήφανους για τις πράξεις των προγόνων τους.
2. *τρόπαια*: α) Ποια σημασία είχαν στην αρχαία Ελλάδα τα «τρόπαια» για τους νικητές στον πόλεμο, τι ήταν και σε ποιον θεό ήταν αφιερωμένα; β) Πώς αποκαλείται (και γιατί;) και πώς απεικονίζεται ο Άγιος Γεώργιος;

Αθήνα, Αρχαία Αγορά, Βουλευτήριο